

ผลของการให้สุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่มแก่ญาติผู้ป่วยจิตเภทต่อความวิตกกังวล

ร้อยตำรวจโทหญิง อร่ามศรี เกสจินดา

ศูนย์วิทยพัชกร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-422-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17031834

Effects of Group Psychoeducation on Schizophrenic Relatives to Anxiety

Police Lieutenant Aramsri Keschinda

**A Thesis Submitted In Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science**

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-422-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการให้สุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่มแก่ญาติผู้ป่วยจิตเภทต่อ
ความวิตกกังวล
โดย ร้อยตำรวจโท หญิง อร่ามศรี เกสจินดา
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนันทิกา ทวิชาชาติ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุนนา ชมพูทวีป

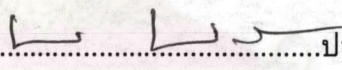

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(นายแพทย์ชุติตย์ ปานปริชา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนันทิกา ทวิชาชาติ)

.....กรรมการ
(นายแพทย์เอ็ม อินทกรณ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อร่ามศรี เกสจินดา, ร้อยตำรวจโทหญิง : ผลของการให้สุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่มแก่ญาติผู้ป่วยจิตเภทต่อความวิตกกังวล (Effects of Group Psychoeducation on Schizophrenic Relatives to Anxiety) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พญ.นันทิกา ทวิชาชาติ, อ.ที่ปรึกษาฯร่วม : รศ. พญ. สุธนา ชมพูทวีป ,.83.หน้า ISBN 974-854-422-5

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้สุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่มแก่ญาติผู้ป่วยจิตเภทต่อความวิตกกังวล ศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของระดับความวิตกกังวลก่อนและหลังการให้สุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่ม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นญาติผู้ป่วยจิตเภทที่เคยได้รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลศรีธัญญา ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2534 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2534 จำนวน 50 ราย การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการสุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการให้สุขภาพจิตศึกษาแบบกลุ่มจากผู้วิจัย และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้ากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบวัดความวิตกกังวลโดยใช้แบบทดสอบความวิตกกังวล ของสไปล์เบอร์เจอร์ (Spielberger) มีชื่อว่า The State Trait Anxiety Inventory (STAI) แบบสแตทและแบบเทรท ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ paired t-test และ unpaired t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ญาติผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับสุขภาพจิตศึกษามีความวิตกกังวลแบบสแตทลดลง โดยที่กลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และกลุ่มควบคุมมีคะแนนความวิตกกังวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
2. ญาติผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับสุขภาพจิตศึกษามีความวิตกกังวลแบบเทรทลดลง แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ภาควิชา ...จิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชา ...สุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา ..2536

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาฯร่วม.....

C245079 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD : PSYCHOEDUCATION / SCHIZOPHRENIC RELATIVES / ANXIETY

ARAMSRI KESCHINDA, POLICE LIEUTENANT : EFFECTS OF GROUP
PSYCHOEDUCATION ON SCHIZOPHRENNIC RELATIVES TO ANXIETY.
THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROF. NANTHIKA THAWICHACHART, M.D.
THESIS COADVISOR : ASSOCIATE PROF. SUMANA CHOMPHOOTHAWEEP,
, M.D. 83 pp. ISBN 974-584-422-5

The purpose of this study was to evaluate the effects of group psychoeducation on schizophrenic relatives to changing on anxiety level. Experimental design was used. The subjects consisted of 50 schizophrenic relatives whose patient has been admitted in the inpatient department in Srithanya hospital during January 1, 1991-June 30, 1991. The research samples were assigned by random into 2 groups, composing experimental group and controlled group. The experimental group had received group psychoeducation. The research instrument was the Spielberger, The State Trait Anxiety Inventory (STAI) State Form and Trait Form. Data were analyzed by using arithmetic means, Standard deviation, paired t-test and unpaired t-test.

The analysis of the gathered data revealed the following findings.

1. The state anxiety level of experimental group was decreased statistically significant at 0.01 and controlled group was decreased statistically significant at 0.05. When comparing between two groups, the state anxiety level was not statistically significant different at 0.05 level.

2. The trait anxiety level of experimental group was decreased statistically significant different at 0.01 level comparing with controlled group.

ภาควิชา ...จิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชา ...สุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา ..2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Caru Lu*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *wee weel*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Sumana Chomphoothawee*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนันทิกา ทวิชาชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาและรองศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุมนา ชมพูทวีป อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ชี้แนะแนวทางในการวิจัย ให้กำลังใจและช่วยแก้ไขปัญหา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในงานวิจัยนี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ชูทิศย์ ปานปรีชา นายแพทย์เอม อินทกรณ์ ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาและให้คำแนะนำในการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์นายแพทย์สมพงษ์ รั้งสิพราหมณกุล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีธัญญา ที่อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณญาติผู้ป่วยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ นาวาอากาศโทสิทธิพร เกสจินดา และ คุณรุ่งทิวา เกิดแสง ที่เป็นกำลังใจสนับสนุน ช่วยเหลือเสมอมาจนสำเร็จลุล่วงมาได้

ความสำเร็จและความดีของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณของบิดามารดา และครูอาจารย์ที่ได้เลี้ยงดู อบรม สั่งสอน มาตั้งแต่เยาว์วัย จนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณของท่านตลอดไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ง
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
มโนทัศน์ของความวิตกกังวล.....	9
ความวิตกกังวลของญาติผู้ป่วยจิตเภท.....	14
วิธีการลดความวิตกกังวลของญาติ.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิตศึกษา.....	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	47
รายการอ้างอิง.....	56
ภาคผนวก.....	68
ประวัติผู้เขียน.....	83

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รูปแบบต่าง ๆ ของโปรแกรมการให้สุขภาพจิตศึกษา.....	22
ตารางที่ 2 รูปแบบการให้สุขภาพจิตศึกษาสำหรับผู้ป่วยจิตเภทหลัง จำหน่ายภาพรวมของกระบวนการบำบัดรักษา.....	26
ตารางที่ 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ตารางที่ 4 ความรู้สึกของญาติต่อผู้ป่วย.....	43
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความวิตกกังวลก่อนทดลองระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	44
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความวิตกกังวลก่อนทดลองและหลังทดลอง ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	45
ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความวิตกกังวลหลังทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่ม ทดลอง.....	46

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย